

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Ландшафтні культури»

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Код і найменування спеціальності, тип і назва освітньої програми	Спеціальність 206 Садово-паркове господарство Освітньо-професійна програма «Садово-паркове господарство»
Статус навчальної дисципліни	Вибіркова фахова
Курс, семестр	Курс 4, семестр 1
Трудовісність	загальна кількість годин – 120 год.; кількість кредитів – 4,0
Мова(и) викладання	державна
ННІ / факультет, кафедра	Навчально-науковий інститут агротехнологій, селекції та екології, кафедри геоматики, землеустрою та планування територій
Контактні дані розробника(ів)	<i>Викладач:</i> Оніпко Валентина Володимирівна. д. п. н., професор, професор кафедри геоматики, землеустрою та планування територій <i>E-mail</i> valentya.onipko@pdau.edu.ua сторінка викладача на сайті ПДАУ: https://www.pdau.edu.ua/people/onipko-valentya-volodymyrivna
Мета вивчення навчальної дисципліни	Сформувати у здобувачів вищої освіти знання про біологічні, екологічні та декоративні властивості деревних і трав'янистих рослин, що використовуються у садово-парковому будівництві та озелененні; забезпечити набуття вмінь і навичок з добору асортименту, технологій вирощування, догляду та збереження ландшафтних культур; здатності розв'язувати стандартні та комплексні завдання професійної діяльності у сфері садово-паркового господарства, приймати обґрунтовані рішення в межах своєї компетентності, діяти самостійно й відповідально
Компетентності	<i>Загальні:</i> ЗК 10. Прагнення до збереження навколишнього середовища. <i>Фахові:</i> ФК 1. Здатність застосовувати знання зі спеціалізованих підрозділів науки (екології, ботаніки, дендрології, фізіології рослин, генетики та селекції декоративних рослин, ґрунтознавства міських екосистем, агротехніки вирощування декоративних рослин, проектування, формування та експлуатації компонентів садово-паркових об'єктів, захисту декоративних рослин від шкідників та хвороб, механізації садово-паркових робіт тощо) ФК 6. Здатність оцінювати, інтерпретувати та синтезувати теоретичну інформацію і практичні, виробничі й дослідні дані у галузі садово-паркового господарства.. ФК 8. Здатність формувати композиційні ансамблі об'єктів садово-паркового господарства ФК 10. Здатність розробляти концептуальні та інноваційні проектні рішення з планування комплексних зелених зон міста, об'єктів ландшафтної архітектури та дизайну зовнішнього середовища.

Результати навчання	РН 4. Володіти професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення садово-паркового господарства. РН 5. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування декоративних рослин та рослинних садово-паркових угруповань, підтримання їх декоративності, стійкості і стабільності в умовах комплексної зеленої зони міста. РН 9. Проєктувати та організовувати заходи із вирощування садивного матеріалу декоративних деревних рослин відкритого і закритого ґрунту та формувати об'єкти садово-паркового господарства відповідно до сучасних наукових методик і вимог замовника.
Методи навчання	Словесні методи (лекція, проблемно-орієнтовані лекції з використанням мультимедійних презентацій; лекції-бесіди та лекції-візуалізації з ілюстрацією прикладів ландшафтних культур і садово-паркових об'єктів), практичні методи, виконання лабораторних робіт); практичні заняття (виконання індивідуальних і групових завдань з ідентифікації та класифікації декоративних рослин; аналіз і обґрунтування прикладів садово-паркових композицій, самостійна робота (опрацювання навчальної та наукової літератури; виконання індивідуальних проєктів (планування садово-паркових об'єктів, добір декоративних рослин для озеленення міста); підготовка рефератів та презентацій із сучасних напрямів розвитку садово-паркового мистецтва; інтерактивні методи (дискусії, «круглі столи» та рольові ігри на тему управління зеленими зонами міста); проєктно-дослідницька діяльність (виконання міні-проєктів з організації садово-паркових угруповань).
Програма навчальної дисципліни	Тема 1. Предмет, завдання та значення курсу «Ландшафтні культури». Тема 2. Біологічні, екологічні та декоративні особливості ландшафтних культур. Тема 3. Класифікація та систематика декоративних деревних рослин. Тема 4. Агробіологічні основи культивування чагарникових ландшафтних культур. Тема 5. Ландшафтні угруповання: структура, динаміка, стабільність. Принципи формування садово-паркових композицій. Тема 6. Методи вирощування садивного матеріалу декоративних деревних рослин у відкритому та закритому ґрунті. Тема 7. Організація, утримання і розвиток садово-паркових об'єктів у комплексній зеленій зоні міста. Сучасні тенденції урбаністичного озеленення. Тема 8. Проєктування садово-паркових об'єктів: наукові підходи, вимоги замовника, використання ПС-технологій та комп'ютерного моделювання.
Стратегія оцінювання результатів навчання	Форма поточного контролю: опитування; виконання практичних робіт; виконання завдань самостійної роботи. Форма семестрового контролю: залік
Політика навчальної дисципліни	Усі навчальні завдання, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, мають бути виконані у встановлений термін відповідно розкладу. Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу деканату; практичні завдання, завдання зі самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-30%). Порядок повторного проходження контрольних заходів в Університеті регулюється «Положенням про організацію освітнього процесу в ПДАУ» (https://bitly.ws/SUfG) та «Положенням про оцінювання

результатів навчання здобувачів вищої освіти в ПДАУ» (<https://bitly.ws/TuYe>). Відповідно до локальної нормативної бази повторне складання підсумкового контролю допускається не більше двох разів із кожної навчальної дисципліни: один раз викладачу, другий – комісії, котра формується деканом факультету, за участю кафедри, відповідальної за реалізацію ОК. Оцінка, яка отримана в результаті другого повторного складання екзамену є остаточною. Складання екзамену для підвищення позитивної оцінки з навчальної дисципліни здійснюється тільки один раз на підставі заяви студента.

Здобувачі вищої освіти мають дотримуватися вимог нормативно-правових актів стосовно академічної доброчесності, що наведені на сторінці «Академічна доброчесність» сайту ПДАУ (<https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>).

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає: самостійне виконання завдань поточного та семестрового контролю, контрольної роботи, результатів навчання; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. У разі виявлення академічної недоброчесності здобувач вищої освіти отримує за завдання 0 балів і має повторно виконати його.

Не дозволяються пропуски занять із неповажних причин. Здобувачі освіти мають брати активну участь під час проведення занять, виконувати необхідний мінімум навчальної роботи, що є допуском до семестрового контролю. В умовах впровадження дистанційної форми навчання за наявності об'єктивних причин (наприклад, лікарняні, індивідуальний графік, знаходження на карантині тощо) та за узгодженням з викладачем, освоєння навчальної дисципліни здобувачами вищої освіти може здійснюватися самостійно, на засадах академічної доброчесності, при цьому здобувач має звітувати через електронну пошту, або через систему дистанційного навчання lms moodle про стан виконання завдань.

Здобувачі мають право на зарахування результатів інформальної/неформальної освіти за освітнім компонентом, або його частиною, що регламентовано «Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти ПДАУ» (<https://bitly.ws/SUg9>). Із метою визнання та перезарахування результатів навчання, здобувач вищої освіти звертається до викладача, який відповідає за реалізацію освітнього компонента, із відповідними документами, що підтверджують результати навчання, про отримання яких заявив здобувач (сертифікати, свідоцтва, довідки тощо).

Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі, силабусі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. У цій ситуації, за мотивованою заявою здобувача вищої освіти чи викладача, деканом факультету створюється комісія в складі трьох осіб для проведення екзамену. У разі незгоди здобувача із оцінкою, не пізніше ніж на наступний робочий день після оголошення результатів, він має право подати апеляційну заяву на ім'я ректора. Порядок оскарження результатів оцінювання здобувачів вищої освіти регламентується Положенням про оцінювання результатів навчання

	здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті. Нормативно-правові акти стосовно оскарження результатів навчання наведені на сторінці «Положення про освітню діяльність» сайту ПДАУ (https://www.pdau.edu.ua/content/polozhennya-pro-osvitnyu-diyalnist).
Передумови для вивчення навчальної дисципліни (за потреби)	Ботаніка, Ґрунтознавство, Ландшафтна архітектура, Основи комп'ютерного дизайну садово-паркових об'єктів.
Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни (за потреби)	презентації
Рекомендовані джерела інформації	Основні: 1. Дідур І.М., Прокопчук В.М., Панцирева Г.В., Циганська О.І. Рекреаційне садово-паркове господарство : навч. посіб. Вінниця: ВНАУ 2020. 328 с. 2. Квітникарство : конспект лекцій для студентів денної форми навчання освітнього рівня «бакалавр» за спеціальністю 206 Садово-паркове господарство / уклад. М.С. Коленкіна. Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2020. 202 с. 3. Квітникарство та газони : метод. реком. для практичних робіт до дисципліни для студентів спец. 206 «Садово-паркове господарство» / уклад. О.Ю. Бондаренко, Ю.С. Назарчук. Одес. нац. ун-т ім. І.І. Мечникова, біологічний ф-т. Одеса : Видавець С.Л. Назарчук, 2021. 50 с. 4. Лісівництво: навч. посіб. для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 205 «Лісове господарство» / уклад. В.М. Хрик, І.В. Кімейчук. Біла Церква, 2021. 444 с. 5. Лісові культури зелених зон : методичні вказівки до практичних занять для студентів денної та заочної форми навчання за освітнім ступенем магістр зі спеціальності 205 Лісове господарство / О.М. Корма, Л.Л. Решетник. Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2022. 98 с. 6. Ляшенко Г.В., Данілова Н.В. Ландшафтознавство : конспект лекцій. Одеса, ОДЕКУ, 2023. 143 с. 7. Матусяк М., Піддубна А. Лісопаркове господарство. Методичні вказівки до виконання практичних робіт для підготовки здобувачів вищої освіти факультету екології, лісівництва та садово-паркового господарства денної та заочної форм навчання галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство. 2024. 154 с. 8. Паркознавство : курс лекцій / розроб. С.І. Кузнецов. Київ НАКККиМ, 2021. 68 с. Допоміжні: 1. Вовк С.О. Особливості використання квітникових видів у плануванні та створенні ландшафтних композицій. Водні і наземні екосистеми та збереження їх біорізноманіття: зб. наук. праць. Житомир: Поліський національний університет, 2023. С. 14–17. 2. Воловик В.М. Ландшафтознавство : курс лекцій. Вінниця: Твори, 2018. 254 с. 3. Воловик В.М. Ландшафтознавство: курс лекцій. Вінниця: О. Власик, 2007. 204 с. 4. Гапон С.В., Оніпко В.В., Шкура Т.В., Ханнанова О.Р., Хілінська Т.В. Ювілей комунальної установи «Рекреаційний центр Криворудський» Полтавської обласної ради Семенівської ОТГ.

- Біологія та екологія* : зб. наук. праць / Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. Полтава, 2021. Вип. 1, Т.7. С.112–115.
5. Гродзинский М.Д. Основы ландшафтной экологии. Київ: Либідь, 1993. 224 с.
 6. Гуцуляк В.М. Ландшафтознавство: Теорія практика : навч. посіб. Чернівці: Книги-XXI, 2008. 168 с.
 7. Давиденко В.А., Білявський Г.О., Арсенюк С.Ю. Ландшафтна екологія : навч. посіб. Київ: Лібра, 2007. 280 с.
 8. Денисик Г.І., Воловик В.М. Нариси з антропогенного ландшафтознавства : навч. посіб. Вінниця : Гіпаніс, 2001. 172 с.
 9. Екологічно орієнтоване лісівництво: навч. посіб. / під ред. П.П. Яворовського та ін. Київ : Наукова столиця, 2019. 460 с.
 10. Ласло О.О., Шевчук С.М., Оніпко В.В. Оцінка стану агроландшафтів за показниками розораності та антропогенного навантаження шляхом картографічного моделювання (на прикладі Полтавської області). *Таврійський науковий вісник*. 2022. № 128. С. 375–382. DOI: <https://doi.org/10.32851/2226-0099.2022.128.52>
 11. Ляшенко Г.В. Ландшафтознавство: навч. посіб. Одеса: «Центр Медіа», 2011. 79 с.
 12. Мажула О.С., Мікуліна І.М., Гордіященко А.Ю. Озеленення населених місць: практикум ; Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. Х., 2014. 76 с.
 13. Міхелі С.В. Основы ландшафтознавства : курс лекцій для студентів географічних спеціальностей педагогічних вищих навчальних закладів. Київ-Кам'янець-Подільський: Абетка-НОВА, 2002. 184 с.
 14. Панцирева Г.В., Нейко І.С., Матусяк М.В., Циганська О.І. Відмінність декоративних видів роду *Raemonia* L. за біометрією вегетативних органів. *Аграрні інновації*. 2023. № 19. С. 88–93. DOI: <https://doi.org/10.32848/agrar.innov.2023.19.14>
 15. Паркова індустрія : підручник. Київ : НАКККіМ, 2015. 208 с.
 16. Петлін В.М. Концепції сучасного ландшафтознавства. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2006. 351 с.
 17. Поспелова Г.Д., Поспелов С.В., Оніпко В.В., Нечипоренко Н.І. Фітосанітарні ризики при використанні лілій в озелененні. *Теоретичні та прикладні аспекти вивчення, збереження та збагачення фіторізноманіття у науково-дослідних установах та навчальних закладах України» (присвячена 10-річчю заснування Хорольського ботанічного саду)* : матеріали всеукр. наук.-практ. конф., (м. Хорол, 2 жовтня 2023 р.). Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2023. С. 154–157. URL: <https://dspace.pdau.edu.ua/server/api/core/bitstreams/903d6186-7143-41ca-8bc0-e118703e51d1/content>
 18. Поспелова Г., Коваленко Н., Нечипоренко Н. Оніпко В. Домінуючі хвороби клематису в полтавському регіоні. *Біорізноманіття: інноваційна діяльність у системі екології й освіти* : матеріали всеукр. наук.-практ. конф., (с. Крива Руда, Семенівський р-н, Полтавська обл., 3-4 червня 2021 р.,). Полтава, 2021. С. 64–67.
 19. Формування дослідницьких компетентностей учнів під час екскурсій із біології : навч.-метод. посіб. / Гриньова М. В., Оніпко В. В., Купріян К. В. Полтава, 2018. 356 с.

Інформаційні ресурси:

1. Земельний кодекс України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, № 3-4, ст.27. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>. (дата звернення 25.08.2022)

2. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1991, № 41, ст.546. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>. (дата звернення 25.08.2022)
3. Водний кодекс України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1995, № 24, ст.189. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/213/95-%D0%B2%D1%80#Text>. (дата звернення 25.08.2022)
4. Лісовий кодекс України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 17, ст.99. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/3852-12#Text>. (дата звернення 25.08.2022)
5. Закон України «Про тваринний світ» // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, № 14, ст.97. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2894-14#Text>. (дата звернення 25.08.2022)
6. Закон України «Про природно-заповідний фонд України» // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 34, ст.502. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2456-12#Text>. (дата звернення 25.08.2022)
7. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 29, ст.315. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19#Text>. (дата звернення 25.08.2022)
8. Закон України «Про рослинний світ» // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, № 22-23, ст.198. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/591-14#Text>. (дата звернення 25.08.2022)
9. Закон України «Про землеустрій» // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 36, ст.282. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/858-15#Text>. (дата звернення 25.08.2022)
10. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо збереження лісів» // Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 3-4, ст. 27. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2321-20#Text>. (дата звернення 25.08.2022)
11. Розпорядження «Про схвалення Державної стратегії управління лісами України до 2035 року» // Розпорядження КМУ від 29 грудня 2021 р. № 1777-р Київ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1777-2021-%D1%80#Text>. (дата звернення 25.08.2022)
12. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо планування використання земель» // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2020, № 46, ст.394. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/711-20#Text>. (дата звернення 25.08.2022)
13. Указ Президента України «Про території та об'єкти природнозаповідного фонду загальнодержавного значення». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679/2019#Text>. (дата звернення 25.08.2022)

Інформаційні ресурси мережі Інтернет:

1. Електронний репозитарій ПДАУ. URL: <https://dspace.pdau.edu.ua/home>
2. Електронна бібліотека ПДАУ. URL: <https://lib.pdau.edu.ua/>
3. Prometheus (Україна) – безкоштовні онлайн-курси з екології, урбаністики, сталого розвитку, дизайну середовища.

	4. EdEra (Освітера) – українські інтерактивні курси, відеолекції та тести з природничих і гуманітарних дисциплін. 5. Coursera – міжнародна платформа з курсами з ландшафтного дизайну, ботаніки, екології, геоінформаційних систем, 3D-моделювання. 6. Udemу – практичні курси з основ дизайну, архітектурного креслення, SketchUp, AutoCAD, Photoshop, QGIS. Khan Academy – матеріали з природничих наук, екології, географії та просторового аналізу.
Рік введення	2023
Реквізити затвердження	Затверджено на засіданні кафедри геоматики, землеустрою та планування територій, протокол від «01» вересня 2025 року № 1.